

Zapisnik

s 13. sastanka Radne skupine Istarske županije za ujednačavanje terminologije na talijanskom jeziku održanog u Rovinju u utorak 4. travnja 2023. godine s početkom u 10:00 sati.

Prisutni:

Istarska županija – Regione Istriana – Marina Barbić Poropat
Istarska županija – Regione Istriana – Viviana Viviani
Grad Rovinj-Rovigno – Stellina Garbin
Grad Rovinj-Rovigno – Verena Sošić Cerin
Grad Poreč-Parenzo – Edi Zarli
Grad Pula- Pola – Cristina Sodomaco Damijanić
Grad Pula- Pola – Kristina Fedel Timovski
Grad Umag-Umago – Enver Jurdana
Grad Buje-Buie – Jelena Perossa
Grad Vodnjan-Dignano – Gianna Fioranti
Odvjetnica Tiziana Paris

Dnevni red

1. Usvajanje dnevnog reda
2. Usvajanje zapisnika s prethodnog sastanka
3. Priopćenja koordinatorice
4. Predstavljanje ciljeva i načina rada Radne skupine
5. Predstavljanje članova Radne skupine
6. Imenovanje zapisničara/ke
7. Nazivi ustanova, tijela i udruga u Istarskoj županiji (v. prilog Tab 1)
8. Razno

AD 1

Dnevni red usvojen je jednoglasno.

AD 2

Zapisnik s prethodnog sastanka usvojen je jednoglasno.

AD 3 +4

Koordinatorica je svima poželjela dobrodošlicu, navodeći kako je ovo prvi sastanak u drugom mandatu. Prvi je mandat trajao dvije godine, tijekom kojih je održano 12 sastanaka, a današnji je trinaesti sastanak Radne skupine.

Obavijestivši prisutne da se zapisnici s prethodnih sastanaka nalaze na web stranicama Istarske županije, koordinatorica je pozvala članove Skupine da ih prevedu na hrvatski jezik, kako je dogovoreno na jednom od prethodnih sastanaka.

Radnoj skupini pristupile su dvije nove prevoditeljice: Gianna Fioranti iz Vodnjana i Kristina Fedel Timovski iz Pule, koja je zamijenila Ivu Ivančić nakon njezinog raspoređivanja na drugo radno mjesto u Gradu Puli. Koordinatorica je iskoristila priliku kako bi uputila pozdrave Ivi Ivančić.

Koordinatorica je obavijestila nove članice Skupine da je Istarska županija dio OIIFI-ja, radne skupine koju je osnovala mreža REI (Mreža za izvrsnost institucionalnog talijanskog jezika) pod okriljem DGT-a (Glavne uprave za pismeno prevođenje) sa sjedištem u Bruxellesu, koji

djeluje u sklopu Europske komisije. Koordinatorica je rekla da je ona predstavnica Istarske županije u OIIFI-ju koji, osim što na međunarodnoj razini promiče povezivanje prevoditelja čiji je cilj jezik talijanski, nastoji pružiti pomoć našoj Radnoj skupini stavljajući na raspolaganje svoje znanje i iskustvo. Gost posljednjeg sastanka, Italo Rubino, obećao je da će organizirati konferencije za usavršavanje o sljedećim temama:

TRADOS

CAT TOOLS

LEKTORIRANJE – važan korak u doradi prijevoda

TIJEK RADA u DGT-u u pogledu dijeljenja baza podataka i prijevodnih memorija.

Koordinatorica je također govorila o Tradosu i problemu da se naša verzija, koja je iz 2014. godine, više ne može ažurirati. Govorila je o potrebi nabave novog ažuriranog programa te sredstvima kojih trenutno nema, ali bi se, prema riječima pročelnice Upravnog odjela za talijansku nacionalnu zajednicu i druge etničke skupine Istarske županije Tee Batel, mogla predvidjeti u Proračunu za 2024. godinu. Ukupni trošak za kupnju novog programa Trados, koji bi iznosio oko 8000 eura i to za Group Share ili Cloud, snosila bi Istarska županija, dok bi svaki grad sudjelovao s oko 1800 eura te bi snosio dodatne troškove za edukaciju prevoditelja.

OIIFI je pokrenuo povezivanje regije Furlanije Julijske krajine s Obalnom samoupravnom zajednicom talijanske narodnosti i 4 prevoditeljice iz 4 dvojezične općine u Sloveniji, koji će oformiti skupinu za standardizaciju talijanske terminologije. Koordinatorica je navela da i Istarska županija želi sudjelovati u toj radnoj skupini, s obzirom da naši slovenski kolege i kolegice imaju iste probleme kao i mi. Dana 13. travnja 2023. održat će se prvi zajednički sastanak, na koji je koordinatorica naše Radne skupine pozvana da predstavi kako smo mi ujednačili neke termine i izradili glosar. Koordinatorica je uvjerenjena da će se stvoriti zanimljive sinergije.

Koordinatorica je također spomenula seminar *Translating Europe Workshop*, koji će se održati 27. travnja 2023. online, a bit će posvećen lektoriranju.

Što se tiče suradnje između Istarske županije i Furlanije Julijske krajine, trenutno je nastao zastoj i koordinatorica se nada da će se situacija uskoro pomaknuti te da će doći do potpisivanja sporazuma između ove dvije institucije.

Što se tiče Glosara koji je promovirala Radna skupina, profesorica Ivana Lalli Pačelat, sa Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, rekla je da ga studenti koriste na vježbama prevođenja. Radna skupina to prima na znanje sa zadovoljstvom.

Vrlo problematični termini *assessore* i *assessorato* još uvijek nisu promijenjeni u *dirigente* i *dipartimento amministrativo* jer se dotične regionalne i lokalne vlasti ne slažu s korištenjem tih termina.

Što se tiče stručnog usavršavanja, koordinatorica je rekla da se predavanja organiziraju na godišnjoj bazi. Prva edukacija je bila predavanje prof. Stefana Ondellija o pisanju velikog slova u talijanskom jeziku, a drugo je predavanje o uporabi ženskog roda u talijanskom jeziku održao prof. Michele Cortelazzo. Koordinatorica je pozvala prisutne da razmisle o svojim prijedlozima za studeni, nadajući se da ćemo moći pozvati stručnjake iz Furlanije Julijske krajine te iz OIIFI-ja.

U pogledu lingvistike pitala je Marca Gorinija, diplomiranog pravnika i službenika DGT-a, za

mišljenje o razlici između *attestato* i *certificato*.

Certificato je akt čiju vjerodostojnost priznaju i druga tijela osim izdavatelja, a kojim javna uprava dokazuje činjenice ili svojstva o kojima ima saznanja. *Certificato* se odnosi na radnje, činjenice ili svojstva koje izdavatelj nije izravno opazio ili izvršio, ali proizlaze iz objektivnih evidencija kao što su registri ili dokumenti kojima pravni sustav pripisuje posebni dokazni učinak.

Attestato je, naprotiv, pisana izjava za javnu ili privatnu upotrebu. U slučaju riječi *attestato*, izjava o saznanjima je izvorna, tj. odnosi se na radnje ili činjenice izdavatelja akta *attestato*.

Stoga se riječ *certificato* pojavljuje u izrazima *certificato di nascita*, *certificato di residenza* ili *certificato rilasciato dal casellario giudiziario*, dok za *attestato* nalazimo primjere kao što su *attestato di frequenza* (potvrda koju čak može izdati privatna škola) ili *attestato di rischio* (dokument koji su osiguravajuća društva za osiguranje od građanske odgovornosti dužna godišnje izdati osiguraniku primjenjujući tarifnu formulu formiranu na temelju nastalih nezgoda).

Odgovarajući pojmovi u hrvatskom jeziku su *potvrda* (*certificato*) i *uvjerenje* (*attestato*).

Izraz *registratura* (koji se koristi u Hrvatskoj) ne koristi se u Italiji. Nakon konzultacija zatraženih od kolega iz Furlanije Julijske krajine, osim *archivio corrente*, pojavili su se i pojmovi *archivio storico* i *archivio di deposito*.

Koordinatorica je također izvijestila prisutne da Skupina provodi terminološku analizu na najobjektivniji mogući način. U posljednje dvije godine Skupina se uglavnom bavila:

- statutima;
- obrazovnim kvalifikacijama – vrlo teško pitanje koje još uvijek nije riješeno;
- nazivi institucija (analiza je u tijeku).

Korištena metoda je rasprava o terminima, nakon čega slijedi glasovanje. U tom je procesu izuzetno bitna pravnica, odnosno odvjetnica Tiziana Paris, koja objašnjava pojmove u oba pravna sustava.

Skupina se nada da će jednog dana svi prevoditelji moći biti umreženi *online* i koristiti istu prijevodnu memoriju, ali se pita koje su mogućnosti suradnje s vanjskim prevoditeljima: kako upravljati procesom prevođenja kada su uključeni vanjski prevoditelji? Tko će imati zadatak filtriranja prijevoda i ubacivanja samo odobrenih formulacija i termina u prijevodnu memoriju? Kao jedno od mogućih rješenja, Cristina Sodomaco Damijanić predložila je pripremu i umetanje u Trados deset standardnih dokumenata koje bi drugi prevoditelji mogli koristiti kao predloške.

Koordinatorica je govorila o problemu formatiranja tekstova. Oni često, nakon umetanja u Trados, sadržavaju brojne skrivene *tagove* koje je teško ukloniti. To usporava i otežava prijevod, a prevoditelj gubi dragocjeno vrijeme.

U Županiji razmišljaju kupiti Trados kandidirajući se na EU projekt. Cristina Sodomaco Damijanić predložila je da se kroz EU projekt lektoriraju ključni dokumenti.

Što se tiče preporuke Itala Rubina da se više pažnje posveti lektoriraju, koordinatorica je predložila da Radna skupina prikupi anonimizirane prijevode i pošalje ih lektoru (kojeg bi mogao odrediti OIIFI), a on bi potom mogao sastaviti popis najčešćih pogrešaka i dati prijedloge za stilsko unapređenje našeg administrativnog talijanskog jezika.

AD 5

Koordinatorica je zamolila sve prisutne da se ukratko predstavie kako bi se svi članovi Skupine bolje upoznali. Iz predstavljanja je proizašlo da su tri člana pohađala Fakultet za tumače i prevoditelje u Trstu, dva su završila studij prava, a većina je diplomirala filologiju ili talijanski jezik i književnost. Neki članovi koriste Trados u svakodnevnom radu i to s pojedinačnim licencama. Većina ga ne koristi. Međutim, svi članovi Skupine zainteresirani su za učenje kako koristiti Trados i nadaju se da će njihovi nadređeni biti upoznati s potrebom organiziranja ciljanih edukacija.

AD 6

Koordinatorica je predložila imenovanje Viviane Viviani za zapisničarku, što je Skupina odobrila.

AD 7

Ova točka dnevnog reda je odgođena.

AD 8

Izbori za zastupnike nacionalnih manjina održat će se 7. svibnja. S tim u vezi, Cristina Sodomaco Damijanić zatražila je i dobila mišljenje članova Radne skupine o sljedećim terminima:

bošnjački – *bosgnacco* ili *bosniacco* (*bosniacco*: već navedeno u Glosaru)

mjesni odbor – *comitato circoscrizionale* (već navedeno u Glosaru)

mjesna samouprava - *autogoverno circoscrizionale* (već navedeno u Glosaru)

udruge proizašle iz domovinskog rata – *associazioni sorte in seguito alla Guerra patria*

imenovanje sudaca porotnika – *nomina dei giudici popolari della Corte d'appello*.

Posljednji termin zahtijeva pojašnjenje odvjetnice Tiziane Paris kako bi se bolje razumjelo značenje unutar dvaju pravnih sustava.

Koordinatorica je rekla da namjerava sazvati još dva sastanka prije ljetne stanke: jedan u razdoblju od 15. do 19. svibnja u Vodnjanu, a drugi od 12. do 16. lipnja u Pazinu. U svakom slučaju poslat će što prije obavijest s točnim datumima.

Sastanak je zaključen u 13:00.

Koordinatorica

Zapisničarka

Marina Barbić-Poropat

Viviana Viviani

KLASA: 024-04/23-03/01

URBROJ: 2163-11/4-23-15